

Nro 34.

A' FELS. R. TSÁSZARNAK ÉS A. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben Octobernek 25-dik napján 1793.
esztendőben.*

Lengyel Ország.

V alameddig Lengyel Ország, és a' Lengyel nemzet fel áll, soha el nem felejtí, el sem felejtíheti a' *Targovitzí Confoederatiót*, a' melly alkalmatosságot ízolgáltatott Lengyel Ország utolsó fel daraboltatására. Maga a' Lengyel király és az Orzágnak nevezetesebb tagjai is reá állottak ugyan arra; de koránt sem olly végből, hogy kedves hazájoknak ártsanak; hanem hogy az őket végső veszedelemmel fenyegető setét fellegeket el háritassák; azonban rajtok tellyesede bé ama nevezetes *Római* vers írónak, mind természeti, mind erköltsi értelmet magában foglaló szép mon-

dása: *Incidit in scyllam, qui vult vitare charybdim*, az az, midőn a' tengeri örvényeket kerülgeti a' hajós, gyakorta akkor ütközik a' tengeri köszik-lákba, 's meg lábolhatatlan hajó törést szenved.

Múlt Sept. 15-dik napján, közönséges megégyezéssel fel oldoztatott, és el is töröltetett ez a' szerentsétlen *Targovitzi Confoederatio*, 's helyette egy más szoros szövetség szereztetett *Grodnoi confoederatio* nevezet alatt, mellynek actáit annyival inkább szükség magunk előtt isméretessékké tennünk, mivel abból lehet a' Lengyel közönséges társaságnak jelenvaló környüálításait ki tanúlni. De mivel sokkal több helyet foglalna el ezen actáknak le írása, mint sem újság leveleink, és az olvasó publicumnak más környüállásokra is függesztett figyelmetessége engedhetnék: tsak rövideden kivánnjuk azokat E. O. közleni. „A' „ sok és külső nyúghatatlanságoknak örvényé- „ ben ide 's tova hányattatott Lengyel nemzet, „ végtére sok viszontagságai után annyi tsendes- „ séget ért, hogy a' fő kórmányozó hatalom, „ más közben vettetett hatalomnak segittsége nél- „ kül is, a' jelenvaló Ország gyűlésnek eszközlése „ által magát igazgathattya. — E' folyó esztendőben, Oct. 1-ső napjától fogva szünnyön meg „ az 1792-dik esztendőben, Maj. 14-ik napján fel „ állitatott *Targovitzi* közönséges *confoederatio*, „ minden magának tulajdonított hatalmával egye- „ temben. Nyóltzad nap alatt köteles leszen ez „ az el óltatott *Targovitzi confoederatio* minden „ actáit, a' *confoederatio* Marsalok közzül egy- „ gyiknek valamellyiknek keze alá irásával meg „ erősítve, a' jelenvaló Ország Gyűlésének bé „ adni, és azon napos könyvét, mellybe azon „ *confoederatió*nak minden történetei fel jegyez- „ tettek, előnkbe terjeszteni. Ugyan azont mivel- „ jék a' tartománybeli *confoederatiók* is. — Az „ atyafiságos megégyezéssel fel állitatott *Grod- „ noi confoederatió*nak izéllya egygy olly közönsé- „ ges igazgatás formájának szerzése, melly által „ nemtsak bóldoggá, hanem égyfersmind állan-

„dóvára is tétetessen a' Lengyel nemzet; a' R.
 „catholica vallás, a' nemzetnek szabadsága, a'
 „királyi méltóságnak jussai, őseinknek privile-
 „giumai, és a' jelenvaló Lengyel tartományok-
 „nak bátorságok. Az ítélő székeknek jussai, az
 „1788-dik esztendőben hozott törvény szerént,
 „Octob. 1-ső napjától fogva kezdődnek. A' je-
 „lenvaló országnak gyűlése, a' mostan említett
 „hólnapnak végével meg szűnik; annakutánna a'
 „mostan szereztetett *Grodnoi confederatio* fogja
 „maga hivatallyát követni t. i. a' király, a' Se-
 „natorok, és a' ministerium fognak a' törvény-
 „tévő, és végre hajtó hatalommal birni. Nem-
 „csak a' fellyebb említett okokra nézve törölte-
 „tik el a' *Targovitz* *confederatio*, hanem azért
 „is, mivel az Orosz Fejedelem asszony akarja.
 „Ki adatott *Grodnóban* Sept. 15-dik napján 1793-
 „esztendőben.

Ugyan ekkor illyetén végzést tettek a' Len-
 gyel király és rendek: Mi király azt végzettük
 a' *confederatus* rendeknek meg egygyezésekkel,
 hogy mivel a' környülállások úgy kívánnyák, a'
 közönséges finantziával gazdálkodni, következés-
 képpen minden szükségtelen költségeket el fogunk
 kerülni. Minthogy pedig ítéletünk szerént nintsen
 szükségtelenebb költség, mint a' hazájokból ki
 költözött lakosokat hizlalni, és nem a' valóság-
 gos szolgálatért, hanem tsupán tsak titulusért fi-
 zetni, holott tsak azok érdemlik a' fizetést, a' kik
 valósággal szolgálnak a' hazának: arra való néz-
 ve mostantól fogva, nevezetesen Oct. 1-ső nap-
 jától fogva, egy szolgálatot nem tévő minister,
 és egy is azok között, a' kik hazájokból ki köl-
 töztek sem fognak fizettetni.

A' *Grodnoi* Ország Gyűlésnek vólt Marsaly-
 lya *Bilinski* úr tétetett a' *Grodnoi új confedera-
 tionak* Marsallyává, helyette pedig *Mofzinszki* úr
 nyerte el az Ország Gyűlésben való Marsalságot.
 Az utólsóbb meg közönte a' király kegyelmét,
 és a' leg hiveségesebb szolgálatot ígért az hazá-
 nak. A' *Grodnoi confederatio* actái alá, a' ki-
 rály és 110 tagok irták magokat alá a' Senáto-

rok és nemesek között. — Nem kevesen voltak olyanok is közöttök, a' kik kezek alá irásokhoz bizonyos clausulákat ragasztottak.

Austriai Belgiom.

Tudjuk az előbbiekből, hogy Generál *Bolió* azzal vádoltatott némelleyek által, mintha ő Sept. 13-dik napján, a' midőn t. i. a' *Yorki* hertzeg kórmányára bizatott égyyesült hadi seregek kén-telenek voltak az ellenek ment nagy erő miatt *Dünkerkának* ostromlását félben szakasztani, maga kötelességét el múlatta volna. Az e' miatt támadott per szereztsésen el végződött, és nemtsak érdeme szerezte meg ditsérte ötöt *Koburg* hertzeg; hanem ennekfelette 10000 főből álló corpust bizott kórmányára, mellyel ő a' *Luxenburghi* tartományba masirozott e' folyó hólnapnak 7-ik napján. Az ő oda lejendő érkezése, és a' segítő seregeknek *Mobözs* alá való menetelek után fog annak kemény ostromoltatása el kezdettetni.

Spanyól Ország.

Borjas Spanyól Admirálnak 15 linea hajóból, és 8 fregattából álló flottája a' *Cadixi* ki kötő helybe menvén bé, *Madejra* körül fog a' tengeren úszkálni, olly végből, hogy azon 30 millió piasterből álló summát, mellyet a' Spanyól Ország-hoz tartozó Amériikai tartományok ajánlottanak a' Frantziák elien való hadakozásnak folytatására, meg óltalmazhassa az ellenségnek rabló hajóitól.

Olasz Ország.

A' *Londoni* és *Nápolyi* udvarok közt múlt Jul. 12-dik napján kötött szoros szövetség, Sept. 19-ik napján tétetett közönségessé, mellynek summája ez: „Minthogy ő Nagy Britanniái és Siciliai királyi Felségek előre el látták azokat a'

„ veszedelmeket, mellyekbe a' mostani Frantziák-
 „ nak ártalmas principiumai által eshetne egész Eu-
 „ rópa: ahozképest meg égyeztek abban, és szö-
 „ vettséget kötöttek egymással, hogy éggymás-
 „ nak birodalmait szüntelen védelmezni, és a'
 „ fegyvert előbb le tenni nem fogják, mig Fran-
 „ tzia Országban az előbbi békesség helyre nem
 „ állitatik; égyenlő szívvel és erővel fognak a'
 „ közép tengeren a' dologhoz nyúlai; a' Nápolyi
 „ király ö Felsége 6000 embert, 4 linea hajót,
 „ 's ugyan annyi fregattát fog adni, mellyeknek
 „ által vitetéseket és tartásokat a' Nagy Brittan-
 „ niai király magára válalta — valameddig a'
 „ szükség kívánnya, és a' fel tétetett tziel el ére-
 „ tik, mind addig szüntelen nagy flotta fog a'
 „ közép tengeren lenni — minden Siciliai és Fran-
 „ tzia ki kötő helyekkel való kereskedés, eggy-
 „ átallyában meg tiltatik — ellenben szabad le-
 „ szen az Anglusoknak Siciliába kereskedni —
 „ a' következendő békességben egész Olasz Or-
 „ szágnak bóldogságára fogja a' Nagy Brittan-
 „ niai király szemeit függeszteni, a' Nápolyi ki-
 „ rály pedig senkivel sem fog különös békessé-
 „ get szerezni. A' Frantzia közönséges társaság-
 „ nak eddig *Nápolyban* mulatott követével 120
 „ személy költözött onnan ki, kik minnyájan bá-
 „ torságos útazásra való leveleket nyertenek,
 „ nemtsak ezek, hanem e' mellett 1500 hazajok-
 „ ból ki költözött Frantziák is, kiknek mindnyá-
 „ joknak ki kellett a' Nápolyi tartományokból
 „ menni.

Nagy Britannia.

Az Angliai ministeriumnak álhatatos fel tett
 tziellya az, hogy *Tulonnak* birása által több ten-
 gerre fekvő kereskedő Frantzia városokat is meg
 nyerhessen, és nemtsak Európában, hanem a'
 napnyúgoti Indiában is öregbithesse gyözedelmei-
 nek számát. E' végre a' *Gibráltárban* feküdt 3
 regementeken kívül, éggynéhány *Hiberniai* gyalog

És lovas regementeket parantsolt oda menni *Dundas* Generál vezérlése alatt. Napnyúgoti Indiába, az az Amérikába való menetelre 17000 embernek adott parantsolatot. Lord *Hoowe* 8000 emberből álló sereget indított ki a' *Tulonban* lévő őrizetnek szaporítására. *Gardner* Admirálnak flottája is szerentsésen bé jutott a' *Portsmuhti* ki kötő helybe, mellynek védelme alatt 100 kereskedő hajónál több vólt. Valamiképpen más napnyúgoti Indiából vissza tért; úgy ezen Angliai kereskedő hajók is sokat kerültek, és hogy el kerülhessék a' Frantzia rabló hajóknak körmeit, megkerülték *Hiberniát*.

Török Ország.

Mind addig lappang a' tüzes szikra a' meleg hamú alatt, mig végre ki üti magát, és a' szabad levegő égben erőt kapván langot vett. — Illyen forma környülállások között vagyon mostan a' Török Birodalom, a' *Konstantzinápolyi Diván* éjjel nappal foglalatosságban van, titkos tanátsokat tart, a' tartományoknak helytartó Basái készítik tábori bútorjaikat, mozdulásban vagyon a' katonaság, a' *Tofánában* (igy neveztetik a' tengeren túl *Konstantzinápolyal* által ellenben fekvő külső város, holott vagynak a' Török Országi ágyú öntő kementzék) éjjel nappal öntetnek az ágyúk, és nagyobb 's apróbb golyóbisok; a' hadakozó hajókat szünetlenül készítik az átsok; eggy szóval, olyatén mozdulásban vagyon a' Török Birodalom, mintha minden órában indulnának a' *Márs* fiai a' tsatázó mezőkre. Mindezek, mind más környülállások nyúghatatlanságot okoznak a' *Konstantzinápolyban* múlató Orosz követnek. Legközelébb nagyon meg indult azon, hogy a' Török politziától való tiszték erőszakosan meg vizgáltak néhány Orosz hajókat, azt adván okául, hogy sok görög lakosok ki vándorlanak a' Török Birodalomból, 's *Crimiába* költöznek.

Hadi Történetek.

Valamennyi hadi posta érkezik hozzánk, mind annyi győzedelemről való kedves izenettel éleszti lelkeinket. Leg közelebb arról tudósította *Koburg* hertzeg a' *Bétsi* hadi Cancelláriát *Ponti* fő quártélyából, hogy Oct. 8 dikán ki küldetvén az *Eszterházi* hufzár regementének sok érdemmel tündöklő Obestere *Dévay* úr két escadron hufzárral, 4 compánia gyalogsággal, egygy compánia vadász katonasággal, és 4 lovas 's 2 gyalog ágyúkkal a' *Mons - An - Bévellé* helység mellett fekvő Frantzia tábornak rész szerént megkémlelésére, rész szerént pedig nyúghatatlankodtatására, tellyes meg elégedésig végbe vitte a' reá bízott dolgot. Elömenő serege a' nevezett Obester úrnak egy *Persee* nevű falunál az ellenség ör állóira bukkánván, vissza verte ugyan azt; de minthogy egygy bé vágatott erdön útat kellett magának nyitni, kéntelen vólt időt engedni az ellenségnek a' nevezett helységnek el foglalására, mellyből darab ideig és sokáig ágyúzott seregeinkre. Minekutánna mindazáltal *Smóla* ártilleria fő hadnagy, a' ki immár sok történetekben ki nyilatkoztatta, mind bátor szívét, mind mesteriségében való gyakoroltatását, oda érkezett volna lovas ágyúival, mind egygy lábíg ki üzettettek a' Frantziák a' nevezett helységből, 's útat adtanak vitézeinknek az előbb való menetelre. *Mons - An - Bevélléhez* érkezvén *Dévay* Obester úr vitéz alatta valóival, keveset gondolt az ellenségnek kemény ágyúzásaival, leg ottan meg támadta a' falút, ki üzte onnan a' Frantziákat, a' kik mint az ragadó ölyvnek körmeitől rettegő tsirkék széllyel futottak, futások által kivánták a' jelenvaló veszedelemtől életeket meg menteni. Frissebb seregek menvén segittségek, öszve szedett erővel kezdetek a' nevezett helység mellett lévő redutáikból a' miéinkre lövöldözni; hanem *Dévay* Obester úr sem maradt adós, és nemcsak keménnyen meg felelt nékiek ágyúiból, hanem onnekfelette a' nevezett helységet is eggynéhány

helyett meg gyújtatta. Melly dolgon meg boldogkodván a' Frantziák, mindnyájan ki mentek táborjokból, 's 24 fontos ágyúkkal kezdetek vítézeinkre lövöldözni: mivel mindazáltal a' nevezett Obester úr fel tett tüzélyát el érte, visszavert *Hellesmeshez* a' táborba. Ezen kis tsatában 70 Frantzia ölettetett meg, 7 fogattatott el, a' nyereség pedig 12 darab lóból, és két szekérből állott, mellynek égyike serrel, másika pedig tábori sátorral vala meg rakattatva. Részünkről 3 ember 's egyy ló vezett el, és 10 ember 's 5 ló sebesitetett meg.

Azt is jelenti *Koburg* hertzeg, hogy 12-dik napján *Octobernek Cyzoingba* menvén a' *Yorki* herizeg seregeinek egyy részével, a' nevezett hólnapnak 10-dik napján az *Orchiesnél* és *Marchiennesnél* lévő tanyákba 5000 embert helyheztetett, 's kórmányokat *Kray* Cs. Kir. Generál Májorra bizta, a' honnan a' *Barkó* huszár regementével égyütt négy batallion gyalogság küldetett a' *St. Remy malbati* helységnél táborozó tartalék sereghez.

Octob. 7-dik napján ismét ki küldetett *Blankenstein* F. M. Lájtinánt az ellenségnek meg kémlelésére, melly alkalmatossággal a' Frantziák oda hagyták *Sirki* tanyájokat, kik között éggynéhányan el fogattattak, éggynéhányan pedig a' más világra is küldettek. Az el hagyatott helységbe két compánia végbeli katonát küldött a' nevezett Generál; maga pedig a' falun túl telepedett le.

Arról is jelentést tett Oct. 14-dikén *Koburg* hertzeg, hogy a' miképpen néki tudtára adatott, *Landrecy* és *Avesnes* közt, a' *Helpe* vizén túl vonta maga erejét öszve az ellenség. Seregeinknek pedig jobb szárnya, *Berlaimoniel* által ellenben, a' *Sambre* vizét, bal szárnyával *Vatigniest* éri; végtére a' *Yorki* hertzeg B. *Wenkheim* F. M. Lájtinántal öszve tsatolta magát.

Gr. *Wurmser* lovas hadi vezér meg nem elégedett a' *Weisenburgi* Frantzia lineának által tö-

résével, hanem egész *Hagenauig* ment, a' melly csak 4 mérföldnire vagyon *Strafsburgumtól*. Innen küldötte el Oct. 17-dikén *Gorupp* fő Strázsa-mestert, a' ki a' nevezett hólnapnak 22-dik napján ide *Bétsbe* érkezvén, mind a' *Weisenburgi* li-neáknál történt dolgoknak bőv le irását meg hozta, mellyet ha élünk, mi is közleni fogjuk E. Olvasóinkal; mind pedig következő újjabb történetekről hozott magával hirt.

Weisenburgnak el vétele után következett napon *Sültzba* masirozott a' kórmánya alatt lévő sereggel Gr. *Wurmser*, holott senki ellene nem álván, az az előtt fekvő tetőkön le telepedett. Eggy Octob. 9-dik és 10-dik napjain iratott tábla esett *Weisenburgban* kezébe, mellyből azt lehet látni, hogy az ellene dolgozó Frantzia sereg 65916 főből áll, és az ahoz tsatoltatándó 49666 foból. *Mészáros* Gen. Májor *Saarburgnál* állította ki ör álló seregeit. Továbbá azt is jelenti, hogy herczeg *Waldeck* F. M. Lájtinánt *Shaffhausennél* öszve tsatólta magát a' *Wurmser* seregének bal szárnyával, jobb szárnyával pedig a' *Brunsvigiai* herczeg. Minekelötte *Waldeck* hertzeg oda ment volna, *Fort-Lovishoz* ment a' *Székely* hufzárokkal, és olly keménnyen bé vágott a' *Kappenheim*, és *Geisenheim* közt találtatott Frantziákba, hogy 50 embernél több maradt a' tsata piatzon, 11 pedig el fogattatott. Octob. 15-dikén nyúgodalomnak napját tartatott Gr. *Wurmser*, 16-dikán *Te Deum Laudamust*; 17-dikén *Hagenauhoz* küldötte *Mészáros* Gen. Májort az előjáró sereggel, a' ki még oda sem ért, mikor már onnan el futottak a' Frantziák, a' kik hátra maradtak, azokat rész szerént el üzték, rész szerént pedig le vagdalták a' Császár regementének dragonyosai. Estve felé maga is oda érkezett Gróf *Wurmser*, holott azt a' jelentést vette *Waldeck* hertzegtől, hogy *Beinheim* mellett lévő táborban le telepedett, *Fort-Lovist* bé zárta, és egész *Druzenheimig* vissza verte az ellenséget.

Hollandia.

Azon 6000 főből álló sereg, mellyet *Damas Obester* tsupán hazájokból ki költözött Frantziák-ból állított fel, a' Hollándiai táborozó seregekhez tsatolta magát. *Kinsbergen* Admirált a' Hollándiai hajó seregeknek fő kormányozójává tette a' helytartó fejedelem.

Magyar Ország.

Kurirunknak 29 dik darabjában jelentettük, hogy Mélt. Gróf *Koháry Ferentz* ö Nagysága, múlt Sept. 24-ik napján iktattatott légyen bé *Hont Vármegyei* örökös és Fő ispánságába. Az ekkor mondatott magyar beszédeket, mellyeket mind a' bé iktató Cardinalis, *Batthiány József* hertzeg ö Eminentziája, mind a' nevezett Tek. *Mártonffy István* Úr tartottanak, ezen nevezett Úr leg közelebb velem közölvén, kívánom a' *M. Kurir* Erd. Olvasóival is közleni.

Kárdinalis ö Eminentziája Orációja e' vólt:

Tekintetes Nemes Statusok és Rendek!

Méltóságos Gróf!

E' mai jeles, és nevezetes Méltóságodnak ezen Tttes Nemes *Hont Vármegye* örökös Fő-ispányi székében való bé iktatása által fel újjítatik a' nagy érdemű *Koháry* nemzettségnek örvendetes emlékezete, a' Te ditső nagy atyaidnak képeiben, 's égyfersmind magasztaltatik bóldog emlékezetű királyainknak igazsága, és a' mi eleinknek a' nagy érdemek meg jutalmazásának való el jegyzésében különös gondoskodása, és módja, melly által a' szép erköltsökkel a' királyhoz, és hazához viselt hűséggel, és jeles érdemekkel tündöklő hazafiának méltó betse meg adassék, és ezzel az atyai erköltsöknek követése az unokák-

ban is gyarapitassék, a' polgár társok pedig ezen igazságos nemes erköltsi indulatok meg betsültetésének példájával hasonlóknak el követésére felgerjesztessenek.

És valóban Te benned Mltságos Gróf, ezen királyainknak, és attyainknak el intézése magatzélyat el érte.

Te ifjú korodtól fogva ékes erköltsökkel, és már akkor el intézett sorsodhoz alkalmas tudományokkal tellyes, magadat a' királynak és országnak szolgálattyára egéizlen fel áldoztad anynyira, hogy mind a' kettőnek jeles halznával, ezen *Honti* Megyének saját nemzeted tulajdon örökös Fő-ispányi székét el foglalhassad.

Már nevendék korodban mind a' tudományokban, mind a' gyakorlásban, olly jelesen ki mutattad magadat, hogy korábban is a' publicumbeli foglalatosságoknak el készítésére helyheztetted, és allig érted fel a' nevendék elztendőknek számát, már is e' Magyar Ország a' leg főbb Dicasteriumánál valóságos Tanátsossa lévén, most ezen Tttes nemes *Honthi* Megye kórmányozásának fő hivatallyát által veheted.

Ezen illy világos a' Te fényes erköltseidnek 's nemes indulatidnak különös királyi ki nyilatkoztatott bizonyításáról mind néked, mind pedig ezen Tttes N. *Hont Vármegye* egybe gyült Rendjeinek tellyes szívémből örvendek, de nem kevesebbet önnön magamnak, hogy ezen installáziónak, és bé iktatásodnak lzerentsés véghez vitele által én nékem alkalmatosságom jutott: hogy mind az én hozzád való figyelmetes betsültetésem, mind pedig Mltságos *Koháry* nemzethez tartozó háládatosságomat nyilván bizonyítsam, kinek az Istenhez, királyához, és hazájához viselt tökéletességinek, a' nemes ifjúság, és egyéb polgárok számára el rendelt sok féle szerzéseit, több N. *Vármegyék* és városok, de kiváltképen reám bizatott *Észtergomi* Egyházi Megyém háláadó szívvvel közföni, a' ki is számtalan Isteni ál-

dásokat, mindazokkal égyütt, a' kik e' féle szerzett jó-téteményeknek hasznát érzik, Tenéked Méltóságos Gróf, és a' Te ditső nemzetségednek a' mindenható Istentől ki fogja nyerni.

Végyed tehát már által Méltóságos Gróf örökös Fő-ispányi székedet, és ezen Tites N. *Honthi* Megyének Felséges királyunk nevével, és o Felsége Decretumához rekelztett általa le tett hite szerént tellyes fő hivatalodnak jussaival reád bizatott kórmányozását.

Bizzál ezen most által vett hivatalod minden némű részeinek bé tellyesítésében az Istenben, a' Tites Nemes Statusok és Rendek szabad voxaikból származó, mindenekben barátságos öfzve kaptstolt és égyyre tzelezó igaz szívekből származó munkálkodásaiban, mellyekből bizonyossan mind magad, mind a' Tites Ns Vármegye részéről mindennémű dolgoknak szerentsés, és bóldog ki menetele következni fog. Mellyet, hogy az isten számos elztendökre engedjen szívemből kívánom.

Tek. Mártonffy István úr, Tek. Hont Vármegye fő Notáriusa által mondatott közönséges beszéd.

Fő Méltóságú Kardinális, királyi biztos

Kegyelmes Hertzeg!

Minekutánna kedves Eleink Méltóságos Gróf *Koháryak* ditsöült örökös Fő-ispányi előjárásokkal bóldogúltak, azoknak már mi tsak unokáit tiszteltük, származások szerént következett tisztí kórmányozásoknak engedelmeskedtünk, és rokonságokban meg szakasztás nélkül való hizelkedéssel gyönyörködtünk. De függöben tette szerentsés folyásunkat, a' változások állandó álhatatlansága Méltóságos Gróf *Koháry Ignátz* nagy emlékezetű Fő-ispányunk halálával, 's kedves magzattyának neveletlenségével.

Mindazonáltal nem hibázott Fels. Urunkban ájtatos reménységünk, mivel segittségünk ki pótolása fejében Fő-ispányi helytartókra bizta, az alatt is fegyhetetlen viselésünket. Ollyan, 's utolsó vólt Mgos Gróf *Szapáry Pál*, kinek tsak ezen rövid idő alatt is, sokakban hasznos, és példás vezérlésünkért, eggy szóval, atyai gondviselésünkért, mindenkor hálaadó emlékezettel tartozunk. Most pedig könyörült rajtunk Fels. Urunk azzal is, hogy Eminentziádat e' nemes gyűlésünkre iktató királyi követének választani méltoztatott. — Illette ez Eminentziádat azon tekintetből is, hogy Mélt. Gróf örökös Fő-ispányunk, ugyan annak kezéből vegye által örökségét, kinek gondos szándékából, 's hasonló királyi követtségből, nagy méltóságú Gróf *Erdödy József* első válalta fel ezen Mélt. Gróf *Koháryak* örökségének kormányozását. Igy terjedt örömünk, a' midön Eminentziádat mai nap másodszori alkalmatossággal mint királyi képét ábrázoló biztost alázatosan tisztelnünk nyílt szerentsénk.

En pedig vóltaképpen nem múlathatok Eminentziád hajdani fő eleinek magasztalásával, midön tulajdon válogatott érdemeinek mezeinél is szorossabb az időm.

Tudja ki ki jelen közzülünk, hogy férfi kora egész életében az égyházi felsőbb hivatalokat, most pedig a' leg elsöt viseli Eminentziád.

Erdély, Kalotsa, 's most *Esztergomi* szent Megyék ditsekednek Eminentziádnak fő páztori méltóságával, de ditsekezik az egész haza is égyetemben.

Ennek bizonyságául elég legyen tsak a' leg közelebb tartatott két rendbéli Ország gyűlését emliteni.

Tudjuk köz és különös hirekből, hogy sokakban hasznos szolgálatival mutatott nagy böltsességét, külömbkülömbféle elő adott terhes dolgoknak ki fejezéseekben, 's meg égyyeztetésében

tökélletes buzgóságát, királyához igaz és egész hivségét, nemes hazánkhoz valóságos szeretetét bizonyítván, fáradhatatlanul elfközlette köz boldogságunkat Eminentziád.

De tulajdona ez ezen méltóságos vérnek, tulajdona a' nemességhez nyájas hajlandósággal, a' közönséghez tellyes szeretettel viseltetni. Király-lyáért, 's hazájáért, a' leg terhesebb dolgokban örömmel botsátkozni. Nyilván tapasztaltuk ezt Eminentziádban, úgy mind azon mindenkor virágzó méltóságos nemzettségnek gyökeres törzsökiben.

Nem halgathatom el szíves emlékezetét ama nagy vezér hertzeg *Batthyáni Károlynak*, kinek válogatott erköltsei tárházából nevekedtek Fels. Fejedelmünk.

Igy készült II-dik *Jósef* királyi dereka, nyúltak parantsoló karjai, bátorodott mellyénél nagyobb szíve, 's így lett, hogy minden egyéb megkülömböztetés nélkül is fegyveres seregeihez, nemeshez, polgárhoz, falusi szántó vetőhöz igazsággal, 's kegyelemmel csak nem közönségessen le erefzkedett.

Mintsem meg homályosítsam sok és nagy érdemeit ama nagy méltóságú Gróf *Batthyáni Lajosnak*, tartoztatom inkább sovány szóllásomat.

Tudjuk, hogy különbkülömbféle országos felsőbb hivatalok után, végtére a' leg elsőtj viselte, szabad hazánk méltó királyi mása, ugyan ezen királyi más édes attyának hertzeg fia Eminentziád ismét tulajdon érdemeivel el foglalta országunk égyházának leg első székét.

Következendőképpen ditsöges Gróf *Batthyányiak* vére úgy különböz már: hogy hazánkban ugyan az első méltóságait mintegy egymás közt változtassa, de ezen felül künt is fényeskedjen.

Mindezekre való nézve: ki tehetta e' királyi követtséget nagyobb méltósággal? a' közönséges

jóra való terhünk első része alá adott segítségünket ki hozhatta hozzánk tekintetesebben, és más-ként is e' nemes gyűlésünket fellyebb ki nemesithette volna, hanem Eminenziád ?

Kinek is mind ezekért alázatos köszönetet tévén, ígérjük: hogy ezen kegyességét Eminenziádnak most ugyan buzgó tisztelésünkel, 's köz örömünkel, utóbb pedig késő maradékainkra ki terjedő emlékezettel kívánnjuk hálálni örökösön.

Folytatása következik.

Rimaszombat Sept. 21-dikén. A' mi földünkön véghetetlen sok a' gubats. Minthogy a' nyár esső nélkül való és igen meleg vólt, a' mak ki forrott, és gubattsá lett, és így a' mit az emberek a' makból reménylettek, a' gubatsból fogják ki venni. A' nyári hosszas szárazságból következett az is, hogy a' föld meg keményedvén, lehetetlen vólt a' szántóföldeket meg forgatni, az idő pedig, mellyben forgatni kellett vólna el múlt, és így a' mi földünkön allig ha tsak két szántásba nem fognak vetni, mellyből rend szerént nem szokott gazdag aratás következni. Ambár a' nyári két hétig tartott nagy esső tett is kárt a' búzában, kivált a' melly tsomókban állott a' mezőben; még is alább szál a' gabonának az áronaponként. Múlt szombaton olyan élelet, mellynek felénél több része búza vólt, kiláját 12 garason lehetett venni. Tavaszunk nintsen. Van 10 esztendeje, miólta a' fák annyi gyümölsöt nem hoztak, mint ez idén, úgyannyira, hogy a' témérdek gyümölsnek súllyos terhe alatt, számtalan gyümöls fák vagy le törtek, vagy ki düllöttek töveikből.

Éppen most érkezett ide eggy Kurir Frantzia Flandriából, és azt az örvendetes hirt hozta, hogy a' Cs. K. seregek *Mobözs* alatt olly keményen meg verték a' Frantziákat, hogy 12 ezer ember maradt közzülök a' tsata piatzon. Nyerünk 20 ágyút. Az erről ki adattatandó bővebb tudósítást mállzor fogom Erd. Olvasóimmal közleni.

Jelentés.

T. T. *Ketskeméti 'Sigmond* úr, a' Polgárdi Ref. Ekklesiának érdemes lelki pásztorja adott ki ezen mostan folyó esztendőben a' Palatinátusi Katékésisre 80 prédikátziókat, könyörgésekkel egygyütt; mellyek érdemek szerént, tellyes megelégedéssel vétettek a' Magyar Publicum által. — Minthogy ezen hasznos munkának ki nyomtatásában a' T. Szerzőnek jelen nem léte miatt, néhány hibák estenek: szükségesnek lenni ítélte a' nevezett tudós férfiú, azokat általam közönségekké tétetni.

*Hibák**Olvasd*

<i>Lap.</i>	<i>Sor.</i>		
Előjáró beszéd	22	Kerület	-- Fejedelemség.
14	<i>Textus</i>	Tsel. 11: 16	26.
23	19	Triancus	Thianéus Apolló.
139	22	-	a' meg igazulásokkal.
179	<i>Textus</i>	'Sólt. 16	116.
227	13	fel készítetett	fel ékesitetett.
230	7	-	igy még az idegenek is.
237	27	-	45.
320	12	olvasd utánna:	Úgy szintén elég égyyszer újjá születni, el kezdeni a' lelki életet s.a. t.
429	30	-	melly majd.
—	32	Farahónak	Jósefnek.
491	8	midön	módon.
497	1	felelvén az Im-	
		perator	olvasd utánna: többet kérsz.
528	<i>Textus</i>	Máté 6. 11.	10.